

Publication
Dear Onamatopee
OMP60

Beste Onamatopee,

Het Poeziefestival in Medellin is het grootste ter wereld. De openingsavond vindt plaats in een enorme openlucht-arena, die uit de rotsen van het Cerre de Nutibara-gebergte is gehakt en plaats biedt aan zo'n vijfduizend mensen.

Dit blijkt niet genoeg.

De poëziefhebbers van Medellin die te laat komen klimmen in de bomen rondom de arena, in de lichtmasten en op de muren om de arena. Alles om een glimp en een zin op te vangen van de zeventig internationale dichters die naar hun stad zijn gekomen.

De dichters zitten allemaal op een enorm podium. Ze wachten. Ze wachten tot ze hun gedichten mogen voorlezen voor het grootste en meest enthousiaste publiek waar ze ooit voor hebben gestaan. Degene die het laatste leest moet zeven uur wachten. Zeven uur, waarin het hard gaat regenen, het donker wordt, de temperatuur van 30 graden naar 10 graden zakt en waarin halverwege door brand in de mengtafel het licht uitvalt.

Niemand loopt weg. De intensiteit van luisteren verzaakt geen seconde.

De absolute droom van ieder literair festival in Europa.

Een Turkse dichter loopt tot aan de rand van het podium, strekt pontificaal zijn armen en brult een ode aan Che Guevara. Het publiek juicht, gaat staan, drukt de handpalm tegen de boezem en zingt

een strijdlid. Vijfduizend stemmen.

Er volgt een dichter uit Zimbabwe die een jaar geleden het geweer heeft ingeruild voor de pen en over haar leven als kindsoldaat schrijft. Een volgende dichter heeft tien jaar vastgezet en is gemarteld vanwege de politieke lading van zijn werk. Het gejuich dat al tijdens het voorlezen van de biografieën van de deelnemers opstijgt maakt de poëzie die erop moet volgen haast overbodig. Hier wordt, als nergens anders, de poëzie gevierd. De vrijheid van het woord. Hier wordt de kracht die het woord kan hebben het stevigst omarmd. Bejubeld.

‘Poëzie is de stem van het volk’, roept een hippie-dichter uit San Francisco, die uit het gejuich dat daarop volgt de kracht put om in een volgend gedicht Mao uit te roepen tot het beste wat de wereld ooit is overkomen.

Het onovertroffen succes van het festival in Medellin is hun onstuitbare geloof dat poëzie in staat is de wereld te verbeteren. Dat de poëzie uiteindelijk tot wereldvrede zal leiden.

Ik vertel op facebook over het festival. De dichter Nick J. Swarth reageert met de vraag wat er in de afgelopen 600 jaar Nederlandse dichtkunst is misgegaan. En of het helpt als wij ook ronkende, eendimensionale en politiek getinte poëzie gaan schrijven.

Ik krijg kippevel als vijfduizend stemmen El Quinto Regimento zingen. Ik juich voor de kindsoldaat die voor de poëzie heeft gekozen. Voor de dichter die om zijn woorden is gemarteld. Uit sympathie, als steun, om alsnog het leed van de dichter te verzachten.

Ik juich ook voor poëzie die er toe doet. Ik houd van alle dichters, omdat ze altijd en ondanks alles leven met al hun zintuigen, al hun sensoren wijd open. Ik houd van poëzie omdat alles poëzie kan worden.

Maar ik houd niet van alle poëzie.

Leidt poëzie tot wereldvrede? Ik vrees van niet. De poëzie, dat is alle poëzie die ooit is geschreven en ooit geschreven zal worden. Alle slechte poëzie, opruiende poëzie, foute poëzie, beginnerspoëzie, oplichterspoëzie, dictatorpoëzie, hersenloze brulpoëzie en ook: magistrale poëzie. ‘De poëzie’ is veel te ongrijpbaar en daardoor volstrekt onbruikbaar om als middel in te zetten voor zo iets groots als de wereldvrede.

Soms echter is een enkel gedicht in staat om een leven te veranderen. Zoals ooit een gedicht van Fernando Pessoa mijn leven heeft veranderd. Du sollst dein leben andern, schrijft de Duitse dichter Rainer Maria Rilke in 1909, niet als een oproep, maar als een nuchtere constatering: bij de confrontatie met echte schoonheid zit er namelijk maar een ding op: je moet je leven veranderen. Het is de enige uitgang die een echt goed gedicht je biedt. En daarmee het hoogst haalbare voor een dichter. Dat hij gedurende zijn hele leven er naar streeft om een gedicht te schrijven dat een ander leven verandert. Het belang daarvan is niet te onderschatten

Met vriendelijke groet,

Bas Kwakman,